

**Centrul de Științe Sociale
Sibiu**

2 septembrie 1988
Ministerul de Interne
Inspectoratul Județean Sibiu

Notă
Către Ministerul de Interne, Departamentul Securității
Statului, Direcția I

Raportare cu privire la vizita efectuată de membrii Comitetului de conducere al Cercului de Studii pentru Istoria Transilvaniei din Heidelberg, RFG.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr.8684, ff. 107-112)

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDETEAN SIBIU
- S E C U R I T A T E -
Nr.132/BVM/oo 15265/2.09. 88

3 RG 7
STRICT SECRET
Exemplar nr 2

Către,

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITATII STATULUI
DIRECTIA I

Raportăm că în perioada 27 - 30 august 1988 s-a aflat la Sibiu o delegație vest-germană, constituită din membrii Comitetului de conducere al "Cercului de studii pentru istoria Transilvaniei" din Heidelberg- R.F.G. care efectuează o vizită în țara noastră la invitația Asociației "România". Delegația a fost compusă din WALTER KONIG, președinte; prof. OTTO MITTELSTRASS, coordonatorul atlasului privind Transilvania; prof. KONRAD GÜNDISCH, istoric și BALDUIN ARNOLD HERTER, secretarul "cercului și a fost însoțită permanent de un delegat al Ministerului Afacerilor Externe al R.S. România.

Programul delegației a cuprins vizite la Centrul de științe sociale al Academiei R.S.R. - Filiala Sibiu; redacția revistei "Forschungen zur Volks-und Landeskunde"; redacția ziarului local "Die Woche"; o întâlnire cu episcopul Bisericii evanghelice ALBERT KLEIN; un tur al orașului precum și convorbiri cu personalități științifice și culturale locale ale populației de naționalitate germană.

Conform ordinelor transmise, cooperând cu celelalte compartimente informative cu posibilități din cadrul securității județene, au fost luate măsuri informativ-operative complexe vizând atât cunoașterea activității și preocupărilor oaspeților străini pe timpul sejurului lor în zona noastră de competență cât și influențarea lor pozitivă prin surse cu posibilități și determinarea conducătorului delegației și a celorlalți membri ai acesteia să înțeleagă în mod corespunzător și să susțină argumentat în exterior puncte de vedere și in .

108
4

terese românești în probleme actualmente controversate.

Prin dirijarea cu sarcini diferențiate a surselor "DUMBRAVA", "BREBAN", "FLOREA", "PAUL" și "ALFRED ERNST" cât și prin mijloacele speciale folosite pe parcursul vizitei, am obținut următoarele date de interes operativ:

Scopul principal al vizitei delegației vest-germane în România l-a constituit documentarea, prin surse autorizate, cu privire la situația actuală și perspectivele populației de naționalitate germană din România, problemă abordată prin prisma necesității contraargumentării opiniilor deosebit de nefavorabile proliferate în prezent de mijloacele de informare în masă din R.F.G. și alte țări occidentale.

Astfel, în discuțiile cu diverși interlocutori, inclusiv la primirea de către episcop, străinii au abordat prioritar probleme privind situația emigrării populației de naționalitate germană din țara noastră, rolul bisericii și al preoților evanghelici, modalități de intervenție stabilizatoare și de ajutorare existente.

În cadrul a două întrevederi, inclusiv la masa organizată la reședința sa, episcopul A. KLEIN a accentuat asupra faptului că în viziunea sa "menținerea structurilor actuale - biserică, școli, cultivarea tradițiilor și obiceiurilor etc - poate asigura substanță perspectivei populației de naționalitate germană, iar preoții evanghelici trebuie să rămână la datorie chiar în condițiile reducerii numărului membrilor comunității".

În privința emigrărilor, "WALTER KONIG și ceilalți membri ai delegației vest-germane, și-au exprimat păreri aderente la poziția episcopului. Afirmând în mod deschis că ei sînt împotriva emigrărilor, au recunoscut că "s-a ajuns la un punct critic", și că "numărul mare de persoane care au emigrat în ultimii ani, pune sub semnul întrebării viabilitatea comunității evanghelice din România."

În discuții, ei s-au situat pe poziții distante față de punctul de vedere al organizațiilor emigrației săsești din R.F.G. și au criticat poziția dură a unora dintre conducătorii

acestora, în special a lui HARTL HANS, susținători ai tezei potrivit căreia preoții evanghelici ar trebui să fie primii care să solicite plecarea definitivă pentru accelerarea emigrării totale a populației de naționalitate germană din România".

Discutând despre articolul apărut în ziarul "SUDDEUTSCHE ZEITUNG", sub semnătura ziaristului IHLAU OLAF, care în luna iulie a.c. s-a aflat în vizită la Sibiu și a purtat o discuție de informare cu episcopul ALBERT KLEIN, oaspeții care i-au cerut episcopului unele clarificări, au împărtășit opinia acestuia că ziaristul a interpretat necorespunzător și cu totul eronat afirmațiile sale, acționând răuvoitor și stîrnind numeroase reacții și controverse în diferite medii din R.F.G. (presă, radio, televiziune).

În contextul discuțiilor, WALTER KONIG și însoțitorii săi s-au arătat îngrijorați de amploarea și violența campaniei de presă antiromânești din R.F.G. și alte țări occidentale, apreciind că una din principalele cauze o constituie instigările "bine orchestrate" ale mediilor și emigrației ungare.

În acest context, oaspeții au apreciat că "binevenită" întîlnirea la nivel înalt româno-ungară de la Arad, WALTER KONIG afirmînd că "a urmărit cu îngrijorare confruntarea de pînă acum, deloc prielnică cercetării istorice". După opinia sa, însă, "chiar dacă la Arad s-a pus capăt unor controverse între cele două state, campania declanșată de Budapesta în R.F.G. a emoționat cercuri prea largi ale opiniei publice, care se vor calma numai treptat, mai ales că emigrația maghiară nu va înceta să acționeze".

Fiind informat, pe parcurs, de interlocutorii români că la Arad s-au realizat înțelegeri care vor duce la aplanarea conflictelor româno-maghiare, acceptîndu-se chiar trimiterea în România a unei comisii maghiare care să verifice situația reală a modernizării satelor locuite de populația maghiară, WALTER KONIG s-a exprimat satisfăcut pentru aceste știri, fiindcă populația din RFG este foarte agitată de pretinsa dărîmarea a satelor și de dislocarea, mai ales, a cetățenilor maghiari și germani".

El a subliniat că "în perioada pregătirii vizitei lor în România, mai multe cercuri și persoane interesate au încercat să-l determine să renunțe la această acțiune.

Astfel, WOLFGANG BONFERT, președintele "Landmannschaft-ului" sașilor transilvăneni, a încercat să-i sugereze că deplasarea lor în România, unde se pregătește sfârșitul vieții populației germane, ale cărei sate urmează să fie dărâmate încă din acest an, ar fi inutilă".

Cercuri interesate de la Budapesta i-au trimis înaintea plecării spre România, schițe și planuri pe care erau marcate satele locuite de secui care s-ar afla deja în curs de "dărîmare"

În cadrul discuțiilor, străinii au solicitat răspunsuri cu privire la aceste aspecte. Prin răspunsurile competente date de interlocutori care, apelînd la exemple concrete, au prezentat sistematizarea localităților rurale ca o acțiune ce vizează creșterea nivelului de trai și civilizație al țăranilor, lipsită de substrat național și de orice tentă distructivă, străinii și-au format o imagine reală asupra situației existente, ajungînd la concluzia că "din perspectiva R.F.G." este absurd să promovezi, pe de o parte reîntregirea familiilor, iar pe de altă parte să fi ^{pre}ocupat de satele părăsite ce rămîn în urmă".

Formîndu-și convingerea că aceasta este o temă pentru avizii de senzații", WALTER KUNIG și-a exprimat totuși părerea că "ațîțarea spiritelor, determinată de răstălmăcirea planurilor de sistematizare rurală, va fi greu de temperat. În presa, radioul și televiziunea germană, viața populației germane, amenințate de sistematizare, este acum un subiect zilnic. Iar Budapesta, stimulînd abil aceste știri, a răscolit toate resentimentele .

După opinia sa, consolidată prin două discuții pe care le-a avut la M.A.E. din Bonn înainte vizitei în România, cea mai eficientă cale pentru depășirea actualei conjuncturi nefavorabile, o constituie oferirea publică de argumente factice ilustrînd intensificarea colaborării bilaterale în domeniul cultural-stiințific.

In acest context s-au înscris proiectele concrete de colaborare pe care le-a discutat și urmărit pe parcursul vizitei în România și anume:

- realizarea, în coeditare și cu finanțare comună, a publicării unor lucrări de interes deosebit, ca:

- "Istoria populației germane pe teritoriul României, în colaborare cu editura "KRITERION";
- "Dicționarul graiurilor săsești- litera L"
- Colecția de documente săsești, vol.VII (pe perioada 1473 - 1486), ambele în colaborare cu editura Academiei R.S.R.;

- inițierea și finalizarea unor proiecte de publicare în coediții a cărților : " Sibiul gotic", "Atlasul bisericilor fortificate și a portului săsesc" și "Colecția de acuarele" a lui IULIANA FABRITIUS -DANCU .

Cu privire la Atlas, străinii au afirmat că s-a alocat deja suma de 11.000 DM și s-au comandat xerocopii de pe diverse lucrări aflate în bibliotecile vieneze;

- intensificarea schimbului de publicații și a colaborării cu articole de specialitate ale "cercului " cu revista "Forschungen..." din Sibiu.

In contextul acestor preocupări, străinii au acordat o atenție deosebită pregătirii corespunzătoare a participării românești la sesiunea din acest an a "cercului", care se va desfășura la Mainz - R.F.G. în perioada 8 - 10 septembrie a.c.

Au fost neliniștiți pentru faptul că nu au reușit să se întâlnească cu cei doi invitați din București, exprimându-și speranța că vor reuși să-i contacteze pe cei doi referenți de la Cluj-Napoca.

Si-au exprimat satisfacția că participarea unui reprezentant român de naționalitate germană va fi asigurată prin prezența - fără referat - a prof. GERHARD KONNERTH din Sibiu, care se găsește ca bursier al DAAD în R.F.G.

Pentru sesiunea din anul viitor, care va avea ca temă literatura contemporană de limbă germană din România, străinii au în vedere invitarea ca referenți a scriitorilor și criticilor literari STEFAN SIENERTH și JOACHIM WITTSTOCK din Sibiu,

KLAUS MARKEL din Cluj-Napoca și DIETER SCHULLER -ANGER din Brașov-.

In contextul măsurilor de influență luate asupra străinilor respectivi, WALTER KONIG și colaboratorii săi au fost determinați să sprijine acțiunile ambasadei țării noastre de la Bonn pentru organizarea sărbătorii jubiliului de 70 ani de la Unire. Conducătorul delegației și BALDUIN HERTER au menționat că au luat în studiu în acest sens organizarea unei sesiuni științifice în ianuarie 1989, comemorând adeziunea sașilor medieșeni la actul Unirii.

In finalul vizitei la Sibiu, WALTER KONIG și-a exprimat mulțumirea pentru modul în care au fost primiți, pentru cele văzute și convorbirile avute, dând asigurări că acestea le-au adus clarificări importante și tute pentru argumentarea poziției lor în viitor.

In ziua de 30 august 1988, oaspeții vest-germani au plecat cu trenul spre Cluj-Napoca.

SEFUL SECURITATII JUDETENE

Locot.col. *Macesanu*

MACESANU CONSTANTIN

SEFUL SERVICIULUI I/B

Locot.col. *Ignat*

IGNAT NECHIFOR

nr. Etalé

ex.2; BMV/MF

RD:7879/1988